

Рецесијата во САД и во ЕУ ќе придонесе да се намали извозот на македонската стока, а странските инвеститори да ги одложат плановите. Затоа од идната година Владата ќе почне тригодишен инвестиционен циклус во сообраќајната и во енергетската инфраструктура, од кого очекува да донесе висок економски раст. Од тригодишниот инвестиционен циклус во сообраќајната и во енергетската инфраструктура се очекува економски пораст и намалување на негативните ефекти врз економијата од светската рецесија.

Како и да е, дел од аналитичарите велат дека рецесијата не игра главна улога во однос на директните странски инвестиции во Македонија, туку дека и понатаму главна сопирачка во процесот на привлекување на инвеститорите остануваат ефикасноста на државната администрација и политичката состојба.

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

Привлекувањето странски инвестиции, врз кои се темели идниот развој на Македонија, по сè изгледа, ќе оди отежнато. Глобалната криза доведе до поскапување на капиталот и очигледно до забавување на инвестиционата активност секаде во светот.

Автомобилски компании како "Шкода", "Рено" или "Фолксваген" и други, поради намалената побарувачка, во изминатиов период отпуштаа работници и затвораа погони за да ги намалат трошоците. За жал, една од главните определби на сегашната влада при привлекувањето странски инвестиции е токму автомобилската индустрија. Нејзини претставници велат дека во услови на глобална криза нормално е да има забавување на активностите, но дека Македонија може и да извлече придобивки од оваа состојба.

ШАНСА

Така, на пример, Македонија може да извлече корист од оваа состојба, бидејќи производителите кои сега затвораат погони, по извесно време ќе мораат да отвораат нови. Исто така, извесно е дека

СТРАТЕШКИТЕ КАПАЦИТЕТИ СЕ НАЈДОБАР ЛЕК ЗА АНГАЖИРАЊЕ НА РАБОТНАТА СИЛА

побарувачката за автомобили кога-тогаш ќе се зголеми. Во таа насока, сега е моментот на големите странски компании да им се презентираат можностите кои ги нуди нашата земја во однос на поевтината работна сила и другите услови, со кои странските компании би биле поконкурентни на пазарот.

Како и да е, во моментот е јасно дека кризата очигледно предизвикала намалување на побарувачката за автомобили. Сведоци сме дека во овој период има отпуштање работници и затворање на производствените погони во повеќе земји. Но, само по себе, тоа и не е некој показател, зашто тие може и кога ќе решат повторно да ги активираат, да не мора тоа да го направат и кај нас. Во моментот, за Македонија е добро што и оние малку производители на компоненти за потребите на автомобилската индустрија имаат склучено повеќегодишни договори со големите автомобилски компании. Затоа, барем засега, и не се очекуваат позначајни потреси.

Нормално е компаниите и консултантските куќи да прават нови анализи поради настанатата криза и да бараат одговор на прашањето дали рецесијата завршува или дали доправа почнува. Сепак, иако компаниите сега ги поставуваат работите според новонастанатата ситуација, тоа не значи дека нема да продолжат со нови инвестиции.

Аналитичари, пак, велат дека рецесијата не игра главна улога во однос на директните странски инвестиции во Македонија, туку дека и понатаму главна сопирачка во процесот на привлекување на инвеститорите остануваат ефикасноста на државната администрација и политичката состојба.

Сега рецесијата предизвика забавување на инвестиционата активност во светски рамки. Отсуството на контрола во однос на кредитирањето во глобалната економија резултира со поскапување на капиталот и пресушување на вообичаените извори на пари.

За добар дел од експертите погрешен е ставот дека Македонија е изолирана и

дека нема да почувствува последици од глобалната криза. Според нив, ваквите изјави беа давани од незнаење или, пак, за да ѝ се замачкаат очите на јавноста.

Кога станува збор за директните странски инвестиции, сметам дека рецесијата не игра толку битна улога кога е во пра-

СТРАНЦИТЕ ПРЕТПАЗЛИВИ

Меѓународниот монетарен фонд ја советуваше Владата во овие кризни времиња да ги намали јавните инвестиции. "Монетарците" предлагаа балансиран буџет или суфицит во државната каса како заштита од ефектите од глобалната криза.

Дел од економските експерти страуваат дека Владата премногу ризикува со тоа што ги зголемува јавните расходи. Иако сите потврдуваат дека Македонија мора да ја подобри инфраструктурата, сепак предупредуваат дека ова е ризично време за инвестиции.

"Владата е убедена дека со овие инвестиции ќе поттикне раст на домашната економија и релативно ќе ги неутрализира негативните ефекти од надворешните влијанија", изјави деновиве министерот Славески.

шање Македонија. Инвеститорите и понатаму ќе сакаат да најдат локација за да ги реализираат своите планови.

Најголема пречка во однос на странските директни инвестиции во Македонија и понатаму остануваат внатрешно политичката состојба и капацитетите на државната администрација.

НОВИ ПРОЕКТИ

Од идната година Владата ќе почне тригодишен инвестиционен циклус во сообраќајната и во енергетската инфра-

СПАСОТ НИ Е САМО ВО ГОЛЕМИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ

**САМО ИЗГРАДБА НА СИЛНА
ИНФРАСТРУКТУРА
МОЖЕ ДА ЈА "ЖИВНЕ"
ДОМАШНАТА ЕКОНОМИЈА**

ПОЗИТИВНИ ПРИМЕРИ

Реално добри работи кои се случува во овој период е тоа што во нашиот банкарски сектор влегоа две странски банки. Австриската Штеирмаркише ја купи Инвест банка за 38,5 милиони евра, а холандската Демир Халк стана сопственик на управувачкиот пакет на ИК банка, плаќајќи за него 23 милиони евра. Тоа се реални и конкретни инвестиции и власта има право да се пофали со овие странски брендови. Беше потпишан и договор за концесионирање со турски ТАВ, компанија која ветува дека ќе вложи 200 милиони евра во нашите сега запустени аеродроми и дека од нив ќе направи модерни европски авиопристаништа. Почна со работа и новиот деловен центар "Соравија", австриска инвестиција која се проценува на околу 30 милиони евра.

"ЧИСТИ" ПЛАТИ

Бруто платата, која ќе стартува од идната година, беше најавувана како проект со кој ќе имаат "кар" и работодавачите и вработените. Но, наместо очекуваната корист работниците се во вистински грч откако дознаа дека хранарината и превозот ќе им зависат од волјата на газдите.

Недоречена е и законската обврска која им ја наметна власта на работниците - да мора да ги пријавуваат работодавачите до колку не ги пријават, а во спротивно ќе заработат дебел казни од 500 до 1.000 евра.

Како оваа мерка ќе се спроведе на дело е комплетно нејасно, доколку се знае дека секое пријавување на работодавачот може на работникот да му донесе експресен отказ.

структура, а од нив очекува да донесат висок економски пораст, изјави денонвиве Трајко Славески, министер за финансии. Од тригодишниот инвестиционен циклус во сообраќајната и во енергетската инфраструктура се очекува економски пораст и намалување на негативните ефекти врз економијата од светската рецесија.

Први проекти се: далновод меѓу Македонија и Србија, изградба на една хидроцентрала и на брана, купување транспортни вагони за "Македонски железници" и отворање нови рудни наоѓалишта.

"Министерството за финансии е задолжено да обезбеди пари за проектите. Но, истовремено да внимава да не се надминат лимитите на задолжување на државата. Целиот инвестиционен циклус ќе го зголеми дефицитот во платниот биланс. Но, тој нема да биде неодржлив. Пораст на дефицитот во платниот промет е својствен за сите економии кои инвестираат во својот развој", вели Славески.

Владата е убедена дека со реализацијата на овие инвестиции ќе ги неутрализира негативните ефекти врз домашната економија од рецесијата во која се САД и земјите-членки на Европската унија. Овие држави се наши најголеми трговски партнери во кои се извезуваат повеќе од 60 отсто од домашното производство. Поради светската рецесија се очекува да се намали извозот на македонската стока, а странските инвеститори да ги одложат плановите.

Засега, не е познато колку ќе тежи инвестициониот пакет и колку ќе ја задолжи земјата. За дел од проектите од меѓународните финансиски институции е побарана и начелно е добиена согласност за кредитна поддршка. За најголемиот дел од нив Владата се надева на кредитна поддршка од Светска банка, која понудила најповолни услови за кредитирање, многу поефтини од оние кои ги нуделе Меѓународниот монетарен фонд и Европската банка за обнова и развој.

Владата доставила понуда за кредитирање на проектите и до домашните и странските банки. Резервен извор од кој Владата планира да обезбеди пари за проектите е и еврообврзницата, за која веќе бараше банка што ќе ја подготви. Се очекува оваа обврзница да се емитира на Македонската берза во вториот квартал од идната година.

FA. ALIJA DAUTOSKI POGREBEN INSTITUT

MEGJUNARODEN POGREBEN INSTITUT - STUTTGART. VRŠIME PREVOZ NA POČINATIOT SO AVTOMOBIL ILI AVION. BRZO, SIGURNO I KOREKTNO. OBEZBEDUVANJE NA SITE POTREBNI DOKUMENTI I OŠTANATI POTREBI. RASPOLAGAME SO KOMPLETNA POGREBNA OPREMA. NAŠITE USLUGI SE, OD MESTOTO NA POČINATIOT OD SITE EVROPSKI ZEMJI DO MESTOTO NA POGREBOT !

**EDINSTVEN MAKEDONSKI POGREBEN INSTITUT. PROVERENA USLUGA!
I VO NAJTEŠKITE MOMENTI NIE SME SO VAS! VI STOIME NA RASPOLAGANJE 24 ČASA**

D	I		Büro Makedonija	Büro Stuttgart
A	B		Tel. 048 / 473 315	Tel. 0711 / 8 17 78 72
CH	F		Mob. 070 / 711 788	Fax 0711 / 8 17 78 73
NE	MR		70469 Stuttgart - Leobenersstr. 33	Mob. 0171 / 5 46 32 20

Feuerbach www.dautoski.de 0172 / 7 62 20 49